Bezpłatny dodatek „Dziennika Bydgoskiego."

Orędownik Urzędowy miasta Bydgoszczy

Wychodzi raz każdego tygodnia

Redakcja i administracja
Magistrat m. Bydgoszczy, Ratusz I p., pokój № 15,—
czynna codziennie od 6—7 wiecz.

Prenumerata: Miesięcznie mk. 600,—
Kwartalnie „ 1800,—

OGŁOSZENIA: Cała strona 40,000 mk., pół strony 25,000 mk., 1/4 strony 13,000 mk., 1/8 strony 7,000 mk.
na stałe udziela się 25% rabatu.

Cena egzemplarza mk. 150,—

№ 14 | Bydgoszcz, sobota, dnia 7 kwietnia 1923 r. | Rok XXXX

DZIAŁ URZĘDOWY.

Z obrad Magistratu.

(posiedzenie w dniu 28. 3. 23 r.)

Magistrat uchwala:

1. Parkan wokoło boiska zbudować w ten sposób, że pola parkanu pomiędzy słupkami będą zamknięte szczelnie by miejsce zużyć na reklamę.

2. Miejsce przeznaczone na reklamę rozsprzedać, by pokryć tym sposobem możliwie całe koszta budowy.

3. Sprawę pozyskania reflektantów na reklamę powierzyć jakiemu bądź Towarzystwa reklamowemu.

4. Dla oznaczenia wysokości opłat na poszczególne miejsca reklamowe oraz wybór towarzystwa reklamowego i zawarcie z takowym kontraktu, wybiera się Komisję z pp. Dziurli, Posłusznego, Dittmeyera i Raczkowskiego, decydującą w imieniu Magistratu.

OBWIESZCZENIA.

a) Rządowe.

Ministerstwo Skarbu podaje do wiadomości, że uchwalona przez ciała prawodawcze ustawa o karach za zwłokę oraz o kosztach egzekucyjnych będzie w najbliższych dniach ogłoszona w Dzienniku Ustaw Rzeczypospolitej.

Najważniejsze postanowienia tej ustawy są następujące:

1) nieuiszczone z winy płatnika w terminach płatności podatki wraz z dodatkami państwowemi, opłaty stemplowe i aljenacyjne, oraz dodatki do tych podatków i opłat, pobierane przez Kasy Skarbowe na rzecz niepaństwowych związków prawa publicznego, uważa się za zaległości;

2) od zaległości pod 1) wymienionych pobiera się karę za zwłokę w wysokości 10% miesięcznie, począwszy od 15 dnia po upływie terminu płatności tychże zaległości;

3) przy obliczaniu kar za zwłokę, miesiąc zaczęty liczy się za cały;

4) na pokrycie kosztów spowodowanych przymusowym ściągnięciem zaległości pobiera się na rzecz Skarbu Państwa od płatników następujące osobne opłaty:

a) opłatę za pisemne wezwanie (upomnienie) płatnika do zapłaty zaległości wynoszącą 1% sumy zaległej;

b) opłatę za każdą czynność organu egzekucyjnego, dokonaną u płatnika w celu przymusowego ściągnięcia zaległości wynoszą 5% sumy zaległej, najmniej jednak 1000 mk. Podstawę do obliczenia tej opłaty stanowi zaległość wraz z karami za zwłokę i narosłemi kosztami egzekucyjnemi;

c) koszty przeniesienia, zabezpieczenia i przymusowej sprzedaży ruchomości,

zajętych u płatnika w wysokości kwot, rzeczywiście wyłożonych.

Ponieważ ustawa wspomniana wchodzi w życie w cztery tygodnie po jej ogłoszeniu, przeto Min. Skarbu wzywa wszystkich płatników, zalegających z opłatą jakiegokolwiek rodzaju podatków lub opłat skarbowych, aby korzystając z czasu przejściowego, przez który ta ustawa jeszcze nie obowiązuje, wpłacili jaknajrychlej do kas skarbowych wszystkie zaległości i w ten sposób uchronili się od dotkliwych kar za zwłokę oraz od podwyższonych znacznie kosztów przymusowego ściągnięcia zaległości przez organa egzekucyjne.

b) Magistratu.

Celem wymiaru podatku dochodowego na rok podatkowy 1923r. potrzebuje Miejski Urząd Podatkowy między innemi dane co do wypłaconych w roku kalendarzowym 1922 zarobków i innych wynagrodzeń urzędnikom, funkcjonarjuszom i robotnikom zatrudnionym w poszczególnych przedsiębiorstwach miasta Bydgoszczy wraz z przyłączonemi przedmieściami. Na podstawie § 23 pruskiej ustawy o podatku dochodowym z dnia 18 6 1907 r. wszyscy pracodawcy obowiązani są przedłożyć na żądanie Władz komunalnach tymże władzom spis wszystkich zatrudnionych pracobiorców, podając każdego imię, nazwisko i pobieraną w roku poprzednim kalendarzowym wysokość wynagrodzenia. Odwołując się do przepisów karnych § 73 ustawy o podatku dochodowym wzywa się wszystkich pracobiorców miasta Bydgoszczy, aby najpóźniej do 15 kwietnia br. nadesłali Urzędowi podatkowemu wypełnione listy wszystkich u siebie zatrudnionych pracobiorców w roku 1922 z wymienieniem pobieranych wynagrodzeń w roku kalendarzowym 1922. Odnośne formularze otrzymać można w biurze podatkowem — Nowy Rynek 1. wejście III. I piętro, pokój 15.

Bydgoszcz, 5 kwietnia 1923 r.

Magistrat — Urząd podatkowy.

Licytacja.

We wtorek, 10 kwietnia 23. o godz. 11-tej przed południem sprzedawać się będzie w gmachu policyjnym ul. Jana Kazimierza nr. 3 I piętro Biuro Pl. IV.:

6 portmonetek z zawartością, 5 portfeli z zawartością, 1 rękawicę, 1 chusteczkę, 1 pasek do płaszcza, 2 torebki damskie, 1 chustkę na szyję, 35 świec, 1 srebrną cygarniczkę, 1 okulary, 1 białą mufkę, 2 kawałki bronzowej skóry, 1 portfel, 1 wózik ręczny, 5 skór

najwięcej dającemu za natychmiastową zapłatą. Kupcy zechcą się na ten termin zgłosić.

Bydgoszcz, dnia 29 marca 1923 r.

Miejski Urząd Policyjny.

Pl. IV. 3578|22, 944|23, 578|23, 3761|22, 3534|22, 4119|22, 4535|22, 380|23, 3511|22, 333|23. 4002|22, 4685|22, 3565|22, 3872|22, 3827|22 4507|22, 2|23, 943|23, 18|23. 4534|22, 3908|22, 4287|22, 4682, 3990|22, 577|23

*
* *

Przybłąkane psy.

W niżej podpisanym urzędzie zgłoszono dwa przybłąkane psy. — Prawo własności należy zgłosić w Miejskim Urzędzie Policyjnym ul. Jana Kazimierza nr. 3 I piętro Biuro Pl. IV.

Bydgoszcz, dnia 28 marca 1923 r.

Miejski Urząd Policyjny.

Pl. IV. 1134|23, 1112|23.

* *
*

Nosacizna

wybuchła u konia rzeźnika p. Górskiego zamieszkałego w miejscu, przy Placu Poznańskim nr. 5. Środki zapobiegawcze zarządza się.

Bydgoszcz, dnia 30 marca 1923 r.

Miejski Urząd Policyjny.
(—) Hańczewski.

*
* *

WYBORY

zastępców pracodawców i pracowników — ławników — w Sądzie Przemysłowym okręgu miasta Bydgoszczy odbędą się **w środę, dnia 16 maja 1923 r. od godz. 9 rano do godz. 6 wiecz.**

1) dla pracodawców w lokalu Urzędu Przemysłowego, przy ul. Jagiellońskiej 56 I.

2) dla pracobiorców w lokalach Urzędu Statystycznego, przy ul. Grodzkiej 32.

Zgodnie z ustawą z dnia 30 maja 1922 r. w przedmiocie zmian niemieckich ustaw o Sądach Przemysłowych (Dz. Ust. Rzpl. Polsk. nr. 46 poz. 386), mają czynne prawo wyborcze zapisani w listach wyborczych jako pracodawcy ci, którzy zatrudniają przynajmniej jednego pracownika po myśli ustawy o Sądach Przemysłowych z dnia 30 4. 1901 r. i pracownicy (pracobiorcy) obojga płci, o ile wyborcy z obu kategorji:

a) ukończyli 21 rok życia;
b) w okręgu Sądu Przemysłowego mają miejsce zamieszkania, lub zatrudnienia;
c) są obywatelami Państwa Polskiego.

Wybory są stosunkowe i proporcjonalne karteczkami na zgłoszone poprzednio listy kandydatów. O przynależności wyborców do obwodu Sądu Przemysłowego decyduje:

a) mieszkanie wyborcy, o ile tenże w Bydgoszczy zamieszkuje;
b) dla wyborców mieszkających poza Bydgoszczą miejsce przedsiębiorstwa wzgl. pracy, o ile jest położone w obrębie miasta Bydgoszczy.

Zapozywa się niniejszem do składania list kandydatów w czasie od dnia tego obwieszczenia do dnia 24 kwietnia 1923 r. w Sądzie Przemysłowym, przy ul. Jagiellońskiej 56 I. i to na 18 kandydatów z łona pracodawców osobno i na 18k kandydatów z łona pracowników (pracobiorców) osobno.

Zgłoszenia na listy kandydatów muszą zawierać imię, nazwisko, stan i mieszkanie tylu kandydatów, ile ma się wybierać ławników, muszą być podpisane przynajmniej przez 10 osób z podaniem imienia, nazwiska, stanu i zamieszkania tychże. Podpisy jednej i tej samej osoby, umieszczone na kilku listach, zalicza się raz jeden na tej liście, która najpierw wpłynie.

Proponowani na ławników kandydaci muszą odpowiadać wymogom § 11 ustawy o Sądach Przemysłowych w brzmieniu zmian ustawy z dnia 30. 5. 1922 r. mianowicie muszą ukończyć 30 rok życia i nie podpadać pod okoliczności wykluczające, któremi są: ograniczenia z mocy wyroków sądowych, pobieranie wsparć z funduszów publicznych, o ile pobrane wsparcia nie zostały zwrócone oraz wykluczenie od sprawowania godności ławnika w Sądach zwyczajnych (§ 32 ust. o organiz. Sądów).

Listy z proporcjami kandydatów nie odpowiadające powyższym warunkom są nieważne.

Głosowanie w dniu wyborów samych jest ograniczone tylko do ogłoszonych i swego czasu przed wyborami, obwieszczonych list kandydatów.

Ogłoszenie wyniku wyborów nastąpi w dniu wyborów, po zakończeniu czynności wyborczej w Bydgoszczy przy ul. Jagiellońskiej 56 I.

Bydgoszcz, dnia 3 kwietnia 1923 r.

Magistrat. — Przew. Sądu Przemysłow.

WYBORY

zastępców pracodawców i pracowników — ławników — w Sądzie Kupieckim okręgu miasta Bydgoszczy odbędą się w Bydgoszczy w czwartek, dnia 17 maja 1923 r. od godz. 9 rano do godz. 6 wiecz.

1) dla pracodawców w lokalu Sądu Kupieckiego, przy ul. Jagiellońskiej 56 I.

2) dla pracobiorców w lokalach Urzędu Statystycznego, przy ul. Grodzkiej 32.

Zgodnie z ustawą z dnia 30 maja 1922 r. w przedmiocie zmian niemieckich ustaw o Sądach Kupieckich (Dz. Ust. Rzpl. Polsk. nr. 46 poz. 386), mają czynne prawo wyborcze zapisani w listach wyborczych osoby obojga płci, które

a) ukończyli 21 rok życia;
b) w okręgu Sądu Kupieckiego mają przedsiębiorstwo handlowe lub miejsce zatrudnienia;
c) są obywatelami Państwa Polskiego.

Osoby wymienione w § 10 część I. ustęp 2 do 5 ustawy o Sądach Kupieckich nie mają prawa głosowania.

Wybory są stosunkowe i proporcjonalne karteczkami na zgłoszone poprzednio listy kandydatów. O przynależności wyborców z łona pracobiorców do obwodu Sądu Kupieckiego decyduje położenie przedsiębiorstwa handlowego względnie zatrudnienia.

Zapozywa się niniejszem do składania list kandydatów w czasie od dnia tego obwieszczenia do dnia 24 kwietnia 1923 r. w Sądzie Kupieckim, ul. Jagiellońska 56 I. i to na 12 kandydatów z łona pracodawców osobno i na 12 kandydatów z łona pracobiorców (pracowników) osobno

Zgłoszenia na listy kandydatów muszą zawierać imię, nazwisko, stan i mieszkanie tylu kandydatów, ile ma się wybierać ławników i muszą być podpisane przynajmniej przez 10 osób uprawnionych do głosowania z podaniem imienia, nazwiska, stanu i zamieszkania tychże. Podpisy jednej i tej samej osoby umieszczone na kilku listach zalicza się raz jeden na tej liście, która najpierw wpłynie.

Proponowani na ławników kandydaci muszą odpowiadać wymogom §§ 10 i 14 ustawy o Sądach Kupieckich w brzmieniu zmian ustawy z dnia 30. 5. 1922 r., na które zwraca się niniejszem uwagę.

Listy z proporcjami kandydatów, którzy nie skończyli 30 rok życia i nie odpowiadają warunkom powyżej podanych przepisów, są nieważne.

Głosowanie w dniu wyborów samych jest ograniczone tylka do zgłoszonych i swego czasu, przed wyborami obwieszczonych list kandydatów.

Ogłoszenie wyniku wyborów w obwodach nastąpi w dniu wyborów, po zakończeniu czynności wyborczej, w Bydgoszczy, ul. Jagiellońska 56 I.

Bydgoszcz, wnia 3 kwietnia 1923 r.

Magistrat. — Przew. Sądu Kupieckiego

Na stałe emigrują do Niemiec:

1. Gräben Artur, Bydgoszcz.
2. Gräben Olga, "
3. Gräben Gehrhardt, "
4. Gräben Günther, "
5. Eggert Emma, "
6. Schulce Alfred, "
7. Matowska Liesbeth, "
8. Nowakowska Pelagja, "
9. Aleksander Regina, "
10. Aleksander Filip, "
11. Angermann Anna, "
12. Angermann Augustyn, "
13. Fisch Elsa, "
14. Fisch Wojciech, "
15. Klein Małgorzata, "
16. Klein Franciszek, "
17. Schenk Wilhelm, "
18. Schenk Eryk, "
19. Schenk Waldemar, "
20. Schenk Anna, "

DZIAŁ NIEURZĘDOWY.

Ustawa o rozbudowie miast.

(Dokończenie).

III.

Wybudowane na zasadzie postanowień ustawy o rozbudowie miast domy, a narówni z niemi stawia ustawa wszelkie dobudowy, nadbudowy, wykończenia domów rozpoczętych a z powodu nieukończenia niezamieszkanych, wreszcie przybudowy, o ile stwarzają nowe lokale mieszkalne, korzystają z ulg podatkowych z ustawy dla nowowzniesionych budowli (15-letniego uwolnienia).

Wszelkie pisma, dokumenty, akty prawne, wpisy hipoteczne, obligacje mieszkaniowe i komunalne wolne są od należności prawnych i stemplowych a także od podatku od kapitału i rent. Z przewileju uwolnienia od opłat i należytości prawnych i stemplowych korzysta również lombard obligacji i akty prawnego przeniesienia własności. Poza tem korzystający z pożyczek na cele mieszkanowe wolni są od odpowiedzial-

ności osobistej za zaciągnięte pożyczki, a odpowiedzialność ich ogranicza się tylko do hipoteki realności, na której dług został zaintabulowany.

IV.

Postanowienia ustawy o rozbudowie miast nie naruszają przepisów ustaw, dozwalające wywłaszczenia na pewne specjalne cele, jak na cele budowli kolejowych, wojskowych, wodnych, drogowych i t. p., natomiast uchylają przepisy ustawy o wykonaniu ustawy o reformie rolnej, o ile te ostatnie odnoszą się do gruntów w obrębie miast położonych, których ogólny obszar nie przekracza 23 ha. Ustawa o rozbudowie miast nie narusza w obrębie miast swobody dobrowolnego prawno prywatnego obrotu ziemią z tem jednak ograniczeniem, że zezwolenie na parcelacyjny podział gruntów w obrębie miast nie będzie udzielanem, jeżeli projekt parcelacyjny nie jest uzgodnionym z planem regulacyjnym miasta, lub jeżeli obciążające grunty służebności prawomocnie zlikwidowane nie zostały.

Ustawa o rozbudowie miast przewid. wreszcie możliwość rozszerzenia drogą uchwały Rady ministrów powziętej na wniosek zarządu miasta, oparty na uchwale Rady Miejskiej granic administracyjnych miasta na pewne terytorja, położone w obrębie jego sfery interesów, określonej w myśl przepisów ustawy o wykonaniu reformy rolnej.

Moc ustawy gaśnie z upływem 10 lat, może być jednak na lata dalsze przedłużona. Mimo ewentualnego wygaśnięcia mocy prawnej ustawy, zachowują swą moc prawną nabyte prawa i zaciągnięte zobowiązania. Również pozostają w mocy uprawnienia miast do poboru opłat komornianych i gruntowych, o ile są potrzebne do pokrycia zobowiązań zaciągniętych z ustawy o rozbudowie miast. Nadzór nad działalnością gmin w zakresie ustawy o rozbudowie miast, należy do zakresu Ministerstwa Spraw Wewnętrznych.

V.

Jak z powyższego przedstawienia wynika, ustawa o rozbudowie miast zawiera tylko ogólne ramy działalności gmin miejskich w tej dziedzinie, które w szczegółach formalnych wypełni zapowiedziane rozporządzenie wykonawcze, w istocie zaś rzeczy życie, jego potrzeby i wymagania. Ustawa w ogólnych zarysach zdąża do rozwiązania nie tyle kwestji zabudowy miast w właściwem tego słowa znaczeniu, ile do rozwiązania problemu terytorjalnego, zagadnień gruntowych przy rozbudowie — kwestję zaś mieszkaniową traktuje ubocznie jako jeden z czynników samej rozbudowy.

Ustawa przekazuje całą politykę gruntową w obrębie miast i najbliższej ich okolicy zarządom gmin miejskich. Granice, w których to czyni i plenipotencje, jakie miastom w tym kierunku daje, są bardzo szerokie — wymagające przy olbrzymich zadaniach wszechstronnego ujęcia sprawy i daleko posuniętej przedmiotowości w ocenie czynników, składających całokształt zagadnień i środków zmierzających do ich rozwiązania. W przepisach swych wkracza ustawa o rozbudowie miast w sferę postanowień ustawy gminnej przepisami o rozszerzeniu okręgu administracyjnego miejskiego, wreszcie podnosząc sprawę mieszkaniową do rzędu zagadnień ogólnego publicznego znaczenia zmienia, względnie rozszerza postanowienia prawa cywilnego,

Przechodząc do omówienia praktycznego znaczenia ustawy — to ona w swych postanowieniach dotyczących rozbudowy miast w obecnych czasach niezwykle ciężkiego przełomu gospodarczego nie ma tej wartości, jaką miałaby w warunkach normalnych i jaką niewątpliwie kiedyś w przyszłości mieć będzie — na pierwsze miejsce wybijają się też w danej chwili jej postanowienia dotyczący sprawy mieszkaniowej, jako obecnie najaktualniejsze.

Do rozwiązania kwestji mieszkaniowej, jak zresztą i do rozwiązania kwestji rozbudowy — potrzeba dwóch

czynników t. j. odpowiednich terenów, gruntów i odpowiednich funduszów — terenów na tworzenie nowych dzielnic, gdzie tego zachodzi potrzeba — i funduszów na rozbudowę tych terenów w dzielnice mieszkaniowe t. j. na zakładanie dróg, ulic, placów, budowę linji tramwajowych, budowę kanałów, oświetlenie i t. d., oraz kapitałów na budowę domów. Z dwóch powyższych czynników drugi jest obecnie prawie że wyłącznie decydującym — terenów bowiem na rozbudowę, gruntów pod budowę mają przeważnie wszystkie miasta dosyć.

Przykładowo biorąc Kraków — na 4885 ha obszaru — ma rozbudowanej i zabudowanej przestrzeni zaledwie 894 ha., podczas gdy prawie cały obszar dzielnic przyłączonych stanowi po dziś dzień teren przyszłej rozbudowy, starczący na dziesiątki, jeżeli nie na setki lat. W podobnem położeniu znajdują się i liczne inne miastą. Terenów tych miasta dla braku funduszów rozbudować nie są w stanie. Dla miast też, jak Kraków — uprawnienia z dziedziny polityki gruntownej przewidziane w ustawie o rozbudowie miast mogą być aktualne w pewnych rzadkich sporadycznych wypadkach, mają na razie czysto teoretyczne znaczenie, uprawnienia zaś takie, jak n. p. prawo do otrzymania gruntów państwowych bezpłatnie, prawo do wywłaszczenia zawarunkowane są zresztą w ustawie zaistnieniem momentu użyteczności publicznej z jednej, a brakiem gruntów z drugiej strony — ustawa wyklucza bowiem wywłaszczenie dla powiększenia zapasu gruntów miejskich.

W dziedzinie czysto mieszkaniowej ustawa nakłada na miasta obowiązek popierania inicjatywy budowlanej, spółdzielni mieszkaniowych, instytycji społecznych i osób prywatnych przez dostarczenie potrzebnych gruntów, kredytów i materjałów budowlanych, dalej obowiązek budowania na własny rachunek domów mieszkalnych, przyznając miastom równocześnie chociaż zawarunkowane szeregiem zastrzeżeń i terminów bardzo doniosłe uprawnienia w kierunku wywłaszczenia objektów, których właściciele nie chcą, lub nie mogą zabudować względnie dokończyć budowy, przeprowadzić remontu itd. To samo prawo przyznaje ustawa gminom odnośnie do właścicieli wytwórni materjałów budowlanych, którzy we wskazanych ustawą wypadkach nie chcą lub nie mogą ich uruchomić, względnie prowadzić.

Zastanowić się wypada, czy środki, jakie daje ustawa na spełnienie powyższych bardzo rozległych a tak piekących w dziedzinie mieszkaniowej zadań są bodaj w przybliżeniu wystarczające. Na pytanie to odpowiedzieć należy przecząco.

Funduszów na cele ustawą określone, powiedzmy w dawnych warunkach na rozwiązanie samego zagadnienia mieszkaniowego dostrczyć mają w zasadzie obligacje mieszkaniowe i komunalne, gwarantowane przez Państwo w wysokości 20 miljardów. W jakim stosunku gwarancja ta obejmie obligacje mieszkaniowe, a w jakim komunalne, określi dopiero rozporządzenie wykonawcze. Kwota powyższa 20 miljardów przeznaczona jest dla wszystkich miast Rzeczypospolitej, przyczem prawdopodobnie sześć miast uprawnionych do emisji obligacji komunalnych ograniczone być powinny w zasadzie do funduszów z pożyczek na lombard tychże uzyskanych, obligacje mieszkaniowe przeznaczone będą na pożyczki dla instytucji społecznych, kooperatyw mieszkaniowych, miast nie mających prawa emisji i osób prywatnych. Wobec wielkiej wątpliwości, czy miasta będą mogły wydane poza kontyngentem gwarantowanem przez Państwo obigacje komunalne ulokować gdzieindziej, tej ewentualności powiększenia funduszów roz budowy nie można brać narazie w rachubę i ograniczyć się trzeba do operowania tylko funduszem 20 miljardówym. Fundusz ten przy dzisiejszych kosztach budowy, wynoszących przeciętnie 4-5 miljonów za jedną ubikację mieszkalną wystarczyć może na 4000 takich ubikacyi.

tj. około 100-150 domów, średniej wielkości na całą Polskę — podczas, gdy np. w Krakowie, w którym przed wojną budowano normalnie co rok 60-80 domów trzechpiętrowych, sam ubytek w normalnym przyroście wynosi w ciągu ubiegłych 8 lat stagnacji około 500 domów. Rozdzieliwszy powyższe 20 miljardów na całą Polskę, przypadnie wedle klucza ludności na Małopolskę około 7 miljardów na Kongresówkę 10 miljardów reszta na były zabór purski. Są to kwoty w stosunku do zapotrzebowania wprost nic nie znaczące, wobec czego cała akcja może być rozpoczętą w bardzo skromnych rozmiarach i prowadzoną w nader wolnem tempie. Nie można się bowiem spodziewać, by inne przewidziane w ustawie źródła dochodów mogły stworzyć fundusze, zdolne zapoczątkować sanację stosunków mieszkaniowych w szerszych rozmiarach. Dotyczy to w pierwszej linji opłat komornianych, które opłacać mają lokatorzy starych domów. Opłaty te, przyjmując np. w Krakowie sumę czynszów z roku 1914 na kwotę przy 25 mil. Koron wyniosą w najlepszym razie 75 miljonów mkp. a po potrąceniu 10% na koszty administracji 67 miljonów mk. Większe sumy przyniosłyby opłaty od gruntów niezabudowanych grunty na obszarze miasta tej opłacie podlegają — ponieważ jednakże trudno obowiązek ten odnieść do gruntów rolnych np. w dzielnicach przyłączonych miasta Krakowa — ograniczone do niezabudowanych parcel budowlanych przyniosą minimalny dochód.

W tych warunkach fundusze uzyskane przez miasta z emisji obligacyji komunalnych, z opłat komornianych i gruntowych uwzględniając oprocentowanie obligacji, koszty lombardu, konieczność pokrycia 20% różnic procentowych, koszty druku, administracja w normach przewidzianych ustawą, nie pokryją nawet remontu własnych budynków mieszkalnych, nie mówiąc już o kosztach urządzenia nowych dróg, ulic, rozszerzenia sieci tramwajowych, oświetleniu, słowem najkonieczniejszych inwestycjach w dziedzinie rozbudowy miasta.

Cały ciężar akcji mieszkaniowej w ścisłem tego słowa znaczeniu tj. budowanie domów mieszkalnych spadnie w przeważającej części na banki, emitujące obligacje mieszkaniowe. Przy szczupłości funduszów i znacznem zapotrzebowaniu kapitału przez miasta, kooperatywy mieszkaniowe, instytucje społecznei osoby prywatne i konieczności obdzielania kredytami wszystkich zainteresowanych — akcja budowlana objąć będzie mogła tylko remont domów zniszczonych i nadbudowę pięter. Ten zaś ostatni sposób pomnażania ilości ubikacji mieszkaniowych, praktykowany w Krakowie w ostatnich latach coraz częściej uważać należy za zjawisko bardzo niepożądane. Kraków należący do miast niezdrowych o wąskich ciasnych bez należytego światła i powietrza ulicach w domach starych, nie nadających się do przebudowy i remontu w myśl wymagań nowoczesnej hygieny — zdążać powinien do rozwijania i zabudowywania dzielnic przyłączonych. Polityka ta zmierzająca do stworzenia szerokich przestronnych należycie przewietrzanych i oświetlanych ulic, budowanie przy nich domów hygienicznie urządzonych, powinna być wytyczną przy wykonaniu ustawy o rozbudowie miast.

Rozpatrując znaczenie omawianej ustawy nie należy się również łudzić, by nałożony w ustawie na banki, instytucje finansowe, przedsiębiorstwa zabawowe obowiązek budowania domów mieszkalnych stanowił poważniejszy środek powiększenia ilości domów mieszkalnych w miastach. Już zastrzeżenia, że obowiązek ten ciąży jedynie na tych przedsiębiorstwach, które powstały po dniu 1 stycznia 1918 r. i w tym terminie własnych lokali na pomieszczenie swych przedsiębiorstw nie wybudowały, ogranicza znacznie możliwość praktycznego zastosowania. Szkoda prawdziwa, że ustawa nie rozciągnęła tego obowiązku na czas od 1 stycznia 1915 r. i nie objęła

nim wszystkich przedsiębiorstw handlowych i przemysłowych, nie rozszerzyła go również na zajęte przez wspomniane instytucje hotele, dalej na wypadki wykupienia przez te instytucje prywatnych domów mieszkalnych, wreszcie nie objęła obowiązkiem tem i Państwa co do zajęcia prywatnych domów mieszkalnych na pomieszczenie biur, urzędów i szkół.

Streszczając powyższe wywody, zaznaczyć należy, że ustawa o rozbudowie miast spodziewanego rozwiązania problemu mieszkaniowego a tembardziej roz budowy nie przyniesie. Pominąwszy już nieszczęśliwe połączenie spraw rozbudowy z kwestją mieszkaniową — dwóch zagadnień i w treści i w czasie niewspółmiernych — środki jakie ustawa przewiduje zarówno przy przewlekłym toku postępowania. jak niedostatecznych funduszach, są połowiczne i niewystarczające. Kwestję mieszkaniową rozwiązać mogą w obecnym czasie jedynie znaczne fundusze budowlane. Funduszów tych dzisiaj, gdy kapitał prywatny w budowie domów w miastach, mających przeważnie ludność wojną zubożoną kalkulacji odpowiedniej nie znajduje, dostarczyć po winno Państwo w formie długoterminowych nisko procentowanych pożyczek budowlanych. W tej też mierze ustawa o funduszu mieszkaniowym była o wiele realniejszą i przy zaistnieniu przesłanek na których była opartą, tj. przy stałem odpowiednio do potrzeb dotowaniu funduszu tego przez Państwo, prowadziła prędzej i racjonalnie do celu, niż ustawa o rozbudowie miast.

Ustawa o rozbudowie miast stanowi nie mniej jednakże pierwszy poważniejszy krok Rządu w sprawie rozwiązania kwestji mieszkaniowej. Niewątpliwie jest to dopiero początek i dzisiaj już, o ile rzecz ma być traktowaną poważnie, Rząd powinien podnieść fundusz 20 miljardów przynajmniej dwudziestokrotnie. Rząd przekonawszy się o zbawienności i skuteczności akcji nie będzie prawdopodobnie szczędził dalszych funduszów na cele ustawą objęte, tembardziej, że kredyty na rozbudowę i zabudowę miast użyte, mają lokatę najpewniejszą i ryzyka żadnego Państwo nie ponosi.

Tymczasowa Ustawa, dotycząca danin i innych dochodów komunalnych.

Dla opracowania tymczasowej ustawy o finansach komunalnych, przygotowane zostały przez komisję międzyministerjalną następujące tezy, które w streszczeniu brzmią jak następuje:

Doraźna sanacja finansów komunalnych jest kwestją palącą i przeprowadzić ją należy w myśl artł 69 konstytucji, o rozgraniczeniu źródeł dochodowych Państwa i samorządu, uwzględniając obecną organizację samorządu i systemy skarbowości komunalnej, isniejące w różnych dzielnicach Państwa. Źródła dochodowe samorządu pochodzić mogą: 1) z dodatków do podatków państwowych, 2) z udziału samorządu we wpływach z podatków i opłat państowych, 3) z dotacji samorządu ze strony Skarbu Państwa, lub innych samorządów, 4) z dochodów własnych samorządu, pobieranych pod postacią samoistnych opłat i podatków oraz z pływów z majątku własnego.

Dochody, pochodzące z dodatków do podatków państwowych muszą równomiernie obciążać swoje źródło podatkowe, nie przekraczać ustawowej maximalnej stopy obciążenia i zasilać podług pewnego klucza, ustawą przewidzianego, poszczególne ciała samorządowe.

Nadzór finansowy nad samorządami wykonywa Państwo przez organy samorządu wyższej kategorji w stosunku do samorządu niższych kategorji, zastosowując się w tym względzie do wskazówek, wydanych w granicach ustaw, przez odpowiedzialnych ministrów. Jednak we dług ust. 2 art. 70 konstytucji specjalne ustawy mogą zastrzec zatwierdzenie pewnych uchwał podatkowych Ministerstwu zważywszy na znaczenie tych uchwał dla całego życia państwowego.

W sprawach zatwierdzenia uchwał podatkowych winna orzekać tylko jedna instancja. Do czasu wprowadzenia samorządu wojewódzkiego, takie uchwały będą zatwierdzane przez Ministerstwo Spraw Wewnętrznych w porozumieniu z Ministrem Skarbu, którzy mogą przelać swe prawa zatwierdzenia na podległe im bezpośrednio władze państwowe.

Tymczasem ustawa finansowa dla związków komunalnych zajmie się skarbowością wszystkich związków komunalnych z wyłączeniem samorządu wojewódzkiego, którego skarbowość jest własną sprawą samodzielnej działalności ustawodawczej Sejmiku Wojewódzkiego. Na rzecz samorządu wojewódzkiego winno być zarezerwowane pewne minimum dochodów, szczególnie z tych źródeł dochodowych, które pochodzić będą z dodatków do podatków państwowych i nie mogą przekraczać ustawowej minimalnej stopy obciążenia. Minimum zarezerwowane dla związku samorządu wojewódzkiego nie powinno przekraczać 10 do 12% ogólnego zapotrzebowania podatkowego wszystkich związków komunalnych tego województwa. Fundusze zarezerwowane dla samorządu wojewódzkiego do czasu wprowadzenia w życie tego samego należy przekazać Państwu.

Inne kategorje samorządu, zważywszy na zadania, które na nich ciążą, muszą być wyposażone w wydajne źródła dochodowe. Szczególnie muszą być suto wyposażone miasta aby zapewnić im wypełnienie specyficznych miejskich zadań w dziedzinie sanitarnej, opieki społecznej drogowej, szkolnictwa powszechnego itp. O ile miasta korzystać będą z pewnych urządzeń powiatowych związków komunalnych, to takowe otrzymają odpowiadnią rekompensatę. Związki samorządowe wyższego stopnia i zamożniejsze, obowiązane są dotować ze swych funduszów dotacyjnych słabsze jednostki samorządowe. Uchwalanie samodzielnych podatków komunalnych, jak również ustalenie stopy dodatków do podatków państwowych jest atrybucją uprawnionych związków komunalnych. Pobór dodatków należeć winien do organów, powołanych do wymiaru i poboru podatków państwowych. Wszelka zmiana na wysokości podatku państwowego wywołuje odpowiednią zmianę także dodatków komunalnych. Wpłaty stron rozkładają się proporcjonalnie na podatek państwowy i dodatki. Wpływy z dodatków do podatków winny być wypłacane uprawnionym związkom w ciągu dni 14 po upływie kalendarzowego miesiąca, w którym wpłaty nastąpiły.

Następujące podatki przekazuje się na rzecz ciał samorządowych:

1) Podatek gruntowy, podatek od budynków poza obszarem gmin miejskich, z którego maksymalną stopę dodatków w b. zab. rosyjskim otrzyma 10% samorząd wojewódzki, z pozostałości ⅓ otrzymają gminy miejskie, reszta zaś przypadnie powiatom. W miastach niewydzielonych całe maximum stopy po potrąceniu 10% na rzecz samorządu wojewódzkiego przypadnie tymże jednostkom samorządowym. Należy uchylić inne samodzielne podatki, stanowiące obciążenie właścicieli nieruchomości, jak podatki od poręb leśnych, zarybionych przestrzeni, torfowisk, od sadów, uli, od psów po wsiach i zwierząt domowych.

2) Podatek przemysłowy — Udział w tym podatku zależy od miejsca, gdzie znajduje się zakład przemysłowy czy handlowy, i gminy miejskie otrzymają cały samorządowy dodatek, pobrany od przedsiębiorstw, znajdujących się na obszarze gmin miejskich i na obszarach dworskich.

3) Podatek dochodowy — w b. zab. rosyjskim, pozostaje w mocy zgodnie z postanowieniami ustawy o zasileniu finansów miejskich, z tym uzupełnieniem, że należy przyznać powiatowym związkom komunalnym 30% wpływów z podatku dochodowego, przypisanego w gminach miejskich.

4) Podatek od nieruchomości — podatek ten w związku z reformą ustawy o

chronie lokatorów winien być źródłem dochodowym dla Państwa, zaś na rzecz samorządu miejskiego będą pobierane dodatki.

5) Podatek od lokali — pobierać w myśl Ustawy o zasileniu finansów miejskich.

6) Podatki konsumcyjne — Państwo pobierać będzie od wszystkich państwowych podatków konsumcyjnych dodatki komunalne w wysokości 10%. Wpływy z tych dodatków przypadną na rzecz gmin miejskich i związków oświatowych i podzielone będą przez specjalną komisję, według klucza, zabezpieczającego należycie dochody dotychczasowe powiatów i miast z podatków konsumcyjnych. Przedmioty, nie podlegające państwowym podatkom konsumcyjnym mogą być obciążone w wielkich miastach samoistnych komunalnych podatkiem konsumcyjnym Gminy wiejskie do pobierania takich podatków nie są uprawnione.

7) Podatki obrotowe — pobierane będą w myśl ustawy o opłatach przy przepisaniu własności nieruchomej. Pożądane jest wprowadzenie dodatków komunalnych do podatku od spadków i darowizn.

8) Samodzielne opłaty komunalne za różne czynności lub używanie zakładów komunalnych.

Zatwierdzanie uchwał w sprawach podatkowych należy w stosunku do gromad i gmin wiejskich — do Wydziału Powiatowego, w stosunku do 7 największych miast (Warszawy, Łodzi, Krakowa Lwowa, Poznania, Bydgoszczy i Wilna) do Ministerstwa Spraw Wewnętrznych w porozumieniu z Ministrem Skarbu. Ustawa przewiduje termin, po którym uchwała uważa się za zatwierdzoną, o ile nie nastąpi do tego czasu zawiadomienie ze strony władzy zatwierdzającej. Ustawa ustala kompetencje władz samorządowych dla wymiaru i poboru samoistnych danin komunalnych, oraz określa kary za ukrócenie lub zatajenie podatków i opłat samorządowych.

Wysokość danin samorządowych ulega periodycznie podwyżce, względnie zniżce w związku ze wzrostem lub spadkiem cen żyta.

Uchwały związków komunalnych, sprzecznie z tą ustawą, winny być uzgodnione z nią najpóźniej do końca 1923 r.

Powyższe tezy były przedmiotem obrad Magistratu, rozpatrywała je także Komisja Finansowo - Budżetowa R. M.

W odpowiedzi na powyższe tezy zostały uchwalone pewne dezyderaty, które przyjęła i Rada Miejska na posiedzeniu swem w dniu 15. 3. br. W dezyderatach tych streszcza się stanowisko, jakie zajęły organy kierujące miejscowym życiem samorządowym wobec projektu rządowego.

Dezyderaty te są następujące:

1. Tymczasowa Ustawa o finansach komunalnych powinna uwzględnić szczególne ciężkie położenie finansowe miast i umożliwić im należyte wypełnianie specyficznych miejskich zadań w dziedzinie szkolnictwa powszechnego, zdrowotności publicznej, opieki społecznej, utrzymania miasta w porządku itp. Pierwszorzędną troską władz państwowych winno być stworzenie odpowiednich warunków rozwoju dla miast. Z tego względu miasta usilnie domagać się winny, aby ich interesy, jako jednostek samorządowych, najbardziej rozróżniczkowanych i rozwiniętych były specjalnie uwzględnione w Ustawie o finansach komunalnych.

2. Ciężkie położenie finansowe miast polskich w znacznej mierze wypływa z braku odpowiednich dochodów, niezbędnych dla pokrycia zadań, stanowiących zakres działania gmin miejskich. System podatkowy, na którym była oparta równowaga budżetów miejskich przed wojną, został zrujnowany, a wzamian miasta nie otrzymały nowych źródeł podatkowych, równoważących stratę poprzednich. Deficyt budżetów miejskich stał się zjawiskiem stałym i dotąd ani dekret o skarbowości komunalnej, ani ustawa o zasileniu finansów miejskich nie zdołała usunąć deficytów z budżetów miejskich. Równowagi budżetu miejskiego nie będzie można osią-

gnąć o ile gmina miejska nie otrzyma wydajnych źródeł dochodowych pod postacią dodatków do państwowych podatków, czy też znacznego udziału w takowych i jednocześnie jej samodzielność podatkowa nie będzie zbytnio krępowana a dostosowywać się będzie mogła do potrzeb miasta i do zasobów miejscowego społeczeństwa.

3. Ponieważ stosowana obecnie procedura przy zatwierdzeniu wszelkich uchwał podatkowych i opłat miejskich przez Ministra Spraw Wewnętrznych w porozumieniu z Ministrem Skarbu powoduje znaczną zwłokę, a przy wprowadzaniu tych uchwał w życie często odejmuje im wszelką doniosłość praktyczną, z tego względu do czasu organizacji wszystkich kategorji samorządu, aby ułatwić miastom szybsze zatwierdzenie uchwał natury finansowej, władza nadzorcza przekaże zatwierdzenie podatków i opłat Wojewodzie w porozumieniu z Dyrektorem Izby Skarbowej, rezerwując dla siebie zatwierdzenie statutów, podatków i opłat wtedy tylko, gdy chodzi o zdecydowanie ich strony prawnej. W każdym razie w interesie miast leży ustanowić prekluzyjny termin jednego miesiąca, w okresie którego o ile zarząd miasta nie otrzyma zawiedomienia o niezatwierdzeniu uchwały podatkowej, to uważać ją może za zatwierdzoną.

4. Aby zapewnić większym miastom regularne wpływy z podatku od obrotu i z udziału w podatku dochodowym, a również, zważywszy, że dokładny wymiar tych dwóch podatków zależny jest od gruntownej znajomości zdolności podatkowej płatników, przeto większe miasta domagać się mogą, aby Ministerstwo Skarbu przekazało im wymiar i pobór podatku przemysłowego na rzecz Skarbu i dodatku na rzecz miasta, oraz wymiar i pobór podatku dochodowego .

Jednocześnie w interesie miast leży, aby podatki konsumcyjne nie były pobierane w formie dodatków jednolitych do podatków konsumcyjnych państwowych i rozdzielone między związki samorządowe na podstawie specjalnego klucza. W tym wypadku większe miasta będą krzywdzone na rzecz powiatów. Większe miasta domagać się winny dodatków do podatków konsumcyjnych wyższych, jak dla samorządu powiatowego i powiny same pobierać dodatki na rzecz swoją od konsumcji miejscowej .

5. Do czasu stabilizacji waluty, ewentualnie do czasu uregulowania w drodze prawodawczej stałego miernika, miasta mają prawo pobierać dopłaty do należytości miejskiej w związku ze wzrostem drożyzny, określane perjodycznie na postawie danych o wzroście kosztów utrzymania.

6. Władza nadzorcza nie będzie przekazywać miastom wydatków na cele o charakterze ogólno - państwowym do czasu osiągnięcia równowagi budżetu miejskiego, a w szczególności Ministerstwo Spraw Wewnętrznych nie będzie obciążać wydatkami na policję budżetu miejskiego do roku 1925, zaś Ministerstwo Skarbu ustali dla zainteresowanych miast nowe warunki spłat pożyczek, udzielonych ze Skarbu Państwa na cele administracyjne, przyjmując pod uwagę położenie każdego miasta oddzielnie.

7. Sanacja finansów miejskich nie będzie zupełną bez przeprowadzenia ścisłego rozgraniczenia między państwem i samorządem w dziedzinie wykonywania różnych świadczeń w interesie obywateli jak szkolnictwa, szpitalnictwa, dobroczynności i innych, w tym sensie, że powyższe świadczenia nie mogą być załatwiane jednocześnie przez organy państwowe i samorządowe i winny być albo całkiem przejęte przez państwo, bądź też w całości przekazane samorządom z jednoczesnym zapewnieniem im w odnośnej ustawie finansowej odpowiednich źródeł dochodowych.

8. Ustawa o finansach komunalnych winna bezwzględnie zapewnić miastom osiąganie systematycznie niezbędnych funduszów nadzwyczajnych, przeznaczonych na rozbudowę inwestycji o charakterze użyteczności publicznej, jako: kanalizacji, wodociągów, gazowni, elektrowni

hal targowych etc. w formie bądź to przyznawanych miastom pożyczek państwowych długoterminowych, bądź to udzielania miastom niezbędnych gwarancji dla uzyskania kredytu na innej drodze.

Kronika miejska.

W sprawie wsparć dla rodzin powołanych na 8 tygodniowe ćwiczenia rezerwy, rocznika 1897, Magistrat zwrócił się do Pana Wojewody z prośbą o otworzenie kredytu, z którego rodzinom wypłacanoby, tytułem zaliczki, odpowiednie wsparcia.

Kredyty budowlane.

W wykonaniu ustawy o rozbudowie miasta z dnia 26 września 1922 r. przyznało Ministerstwo Skarbu Banku Komunalnych Kas Oszczędności w Poznaniu kwotę 2 400 000 000 mk. na udzielenie pożyczek na dokończenie rozpoczętych domów mieszkalnych, na dobudowę nadbudowę i przebudowę domów na lokale mieszkalne, na remont domów mieszkalnych oraz na budowę nowych domów małomieszkaniowych.

Pożyczki udzielone będą także osobom prywatnym. Wnioski należy skierować wprost do wyżej wspomnianego Banku.

Bliższe informacje udzieli Miejski Radca budowlany Raczkowski w Urzędzie Budownictwa Nadziemnego ul. Grodzka nr. 32.

Magistrat
Komitet Rozbudowy Miasta
Dr. Śliwiński, Prezydent.

Obwieszczenie.

P. Hugo Mündnerowi zamieszkałemu w Bydgoszczy przy ul. Reja 3 nadaliśmy agenturę naszej Instytucji.

Poznań, dnia 17 stycznia 1923 r.

Krajowe Ubezpieczenie Ogniowe.

Powołując się na powyższe obwieszczenie Kraj. Ubezp. Ogn. w Poznaniu polecam moje usługi do zawierania ubezpieczeń na ogień, życie i posag.

Bydgoszcz, dnia 6 marca 1923 r.

Hugo Mündner,
pozasł. dyrektor Biura Rachunk.

Ogłoszenie.

Ceny za używanie TARGOWICY MIEJSKIEJ ustanawia się z dniem 1-go kwietnia 1923 r. jak następuje:

A) Cena za zamknięte jatki sprzedaży:

Nr. jatki	Wielkość w metr. kw.	Przy miesięcznym wydzierżawieniu za miesiąc mk.	Przy dziennym wydzierżawieniu za 1 dzień mk.
1	3,98	19 000	1 800
2	3,62	17 500	1 600
3	4,18	20 000	1 900
4	4,18	20 000	1 900
5	3,62	17 500	1 600
6	4,18	20 000	1 900
7	4,18	20 000	1 900
8	3,62	17 500	1 600
9	4,18	20 000	1 900
10	4,18	20 000	1 900
11	3,62	17 500	1 600
12	4,18	20 000	1 900
13	4,18	20 000	1 900
14	3,62	17 500	1 600
15	4,18	20 000	1 900
16	3,84	18 500	1 700
17	4,00	19 000	1 800
18	4,00	19 000	1 800
19	4,00	19 000	1 800
20	4,00	19 000	1 800
21	4,18	20 000	1 900
22	4,18	20 000	1 900
23	3,98	19 000	1 800
24	4,00	19 000	1 800
25	4,00	19 000	1 800
26	4,18	20 000	1 900
27	3,62	17 500	1 600
28	4,18	20 000	1 900
29	3,82	18 500	1 700
30	3,82	18 500	1 700
31	4,18	20 000	1 900
32	3,62	17 500	1 600
33	4,18	20 000	1 900
34	4,18	20 000	1 900
35	3,62	17 500	1 600
36	4,00	19 000	1 800

B) Ceny za zamknięte jatki na ryby bez wody:

Nr. jatki	Wielkość w metr. kw.	Przy miesięcznym wydzierżawieniu za miesiąc mk.	Przy dziennym wydzierżawieniu za 1 dzień mk.
1—14	—	9 000	700

C) Otwarte jatki sprzedaży:

1—14	—	17 500	1 800

D) Ceny za wolne jatki sprzedaży:

pro metr kw. miesięcznie . 4 500 mk.
pro metr kw. dziennie . . 250 mk.

E) Składnice w piwnicach:

za metr kw. miesięcznie . 250 mk.
za metr kw. dziennie . . 25 mk.

F) Cena za ważenie:

za jednorazowe ważenie . 120 mk.

G) Cena za ciepłą wodę:

za jedno wiadro ciepłej wody 400 mk.

H) Cena za używanie telefonu:

za jedną rozmowę miejscową 200 mk.

Powyższe ceny są w myśl uchwały Magistratu z dnia 28-go marca 1923 r. wyznaczone i obowiązują z dniem 1-go kwietnia 1923 r.

Bydgoszcz, dnia 5-go Kwietnia 1923 r.

Deputacja Targowicy Miejskiej

Redaktor: Józef Żernicki. Drukiem: „Drukarni Bydgoskiej"